

เอกสารประกอบการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะ
ต่อร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

สารบัญ

	หน้า	
ส่วนที่ 1	ความเป็นมา	1
ส่วนที่ 2	กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่	2
ส่วนที่ 3	หลักการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่	5
ส่วนที่ 4	หลักการและแนวคิดการทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการเรียกคืนคลื่นความถี่	7
	4.1 หลักการและแนวคิดการเรียกคืนคลื่นความถี่	7
	4.2 หลักการและแนวคิดในการทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่	8
ส่วนที่ 5	ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น	10
ส่วนที่ 6	ประเด็นรับฟังความคิดเห็น	18
ภาคผนวก	การประเมินผลกระทบจากการกำกับดูแลในเบื้องต้น (Regulatory Impact Analysis)	ก-1
	1. นโยบายการเรียกคืนคลื่นความถี่	ก-1
	2. ประเด็นความท้าทายและผลกระทบจากการเรียกคืนคลื่นความถี่	ก-2
	3. ผลกระทบจากการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นที่ประสบความสำเร็จ	ก-4
	4. ทางเลือกในการดำเนินการ	ก-5
	5. แนวทาง/วิธีที่สำนักงาน กสทช. เลือกใช้	ก-8

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	หลักการการเรียกคืนสินค้า	8
ภาพที่ 2	หลักการในการคำนวณค่าชดเช้ และจ่ายค่าตอบแทน	9
ภาพที่ 3	กรอบเวลาการเรียกคืนสินค้าที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น	17

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	แผนปรับปรุงย่านความถี่ในประเทศไทย	ก-1
ตารางที่ 2	เปรียบเทียบข้อได้เปรียบและข้อจำกัดในแต่ละแนวทางการระดมเงินทุน	ก-7

กสทช. ได้กำหนดวัตถุประสงค์เชิงนโยบายในการบริหารคลื่นความถี่ของประเทศไทย โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม และแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ พ.ศ. 2555 โดยมีแนวคิดตั้งอยู่บนพื้นฐานของการจัดให้มีการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ ไม่ว่าจะใช้เพื่อส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และโทรคมนาคม หรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน โดยคำนึงถึงการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม และให้มีการกระจายการใช้ประโยชน์ให้ทั่วถึง ในกิจการด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคงของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมถึงตลอดทั้งการให้ประชาชนมีส่วนร่วมได้ใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ด้วย ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

วัตถุประสงค์เชิงนโยบายในการบริหารคลื่นความถี่ของประเทศไทย

ภาพรวมการบริหารคลื่นความถี่ มีเป้าหมายและวัตถุประสงค์ ดังนี้

เป้าหมายหลัก

1) การให้หน่วยงานของรัฐและเอกชนเข้าใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่ เพื่อกระตุ้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ

2) การสนับสนุนให้มีการจัดการคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

1) เพื่อรองรับการให้บริการโทรคมนาคมอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจและส่วนบุคคล

2) เพื่อพัฒนานวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐานของการสื่อสารที่ใช้คลื่นความถี่ ในปัจจุบันและอนาคต

3) เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติ และความมั่นคงของรัฐ

4) เพื่อปกป้องสวัสดิภาพในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

5) เพื่อสนับสนุนการป้องกันอาชญากรรมและการบังคับใช้กฎหมาย

6) เพื่อสนับสนุนระบบคมนาคมขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ

7) เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

8) เพื่อเสริมสร้างและสนับสนุนการศึกษา รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้ส่วนรวมสำหรับบริการข่าวสารและบันเทิง

9) เพื่อสนับสนุนการวิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาและสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่

ด้วยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 27 (12/1) ได้บัญญัติให้ กสทช. มีอำนาจเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าหรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในแผนซึ่งจัดทำขึ้นตามมาตรา 27 (1) จากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนดวิธีการทดแทนชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่โดยให้คำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณีด้วย ซึ่งตามบทบัญญัตินี้เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยสนับสนุนให้ กสทช. สามารถบริหารคลื่นความถี่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยสามารถเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีการจัดสรรไปแล้ว นำมาจัดสรรใหม่ได้ เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน และประโยชน์สาธารณะ

ตามบทบัญญัติของกฎหมายข้างต้น กสทช. จึงมีภารกิจและหน้าที่ในการเรียกคืนคลื่นความถี่จากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) คลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
- (2) คลื่นความถี่ที่ใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า
- (3) คลื่นความถี่ที่นำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

การเรียกคืนคลื่นความถี่มีวัตถุประสงค์ในการเยียวยาผลกระทบตามบทบัญญัตินี้ โดย กสทช. จะพิจารณาใช้บังคับกับผู้ที่ได้รับอนุญาตที่พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ซึ่งพิจารณาจากความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนความถี่วิทยุและข้อบังคับวิทยุของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ ข้อมูลการตรวจสอบและติดตามการใช้คลื่นความถี่ รวมทั้งความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ด้านเทคนิค เศรษฐกิจ และสังคม ทั้งนี้ การเรียกคืนคลื่นความถี่และการสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ไม่ใช่บังคับในกรณีผู้ที่ได้รับอนุญาตที่มีความประสงค์จะคืนคลื่นความถี่โดยสมัครใจ หรือกรณีที่มีกฎหมายได้กำหนดเงื่อนไขการอนุญาตไว้ล่วงหน้าเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว เช่น กรณีผู้รับใบอนุญาตมีความประสงค์จะเลิกกิจการหรือสิ้นสุดการอนุญาต หรือกรณีที่ผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและเงื่อนไขการอนุญาตที่เกี่ยวข้อง กรณีดังกล่าว กสทช. อาจมีคำสั่งให้ดำเนินการเพื่อให้มีการแก้ไขให้ถูกต้อง หรือมีคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่นั้นทั้งหมดหรือบางส่วน ตามมาตรา 44 และมาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นต้น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้เงินรายได้ที่ได้จากการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ได้รับคืนภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการจัดสรรคลื่นความถี่แล้ว จะถูกส่งเข้าเป็นเงินกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ

โทรคมนาคม (กองทุน) เพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ที่กฎหมายกำหนด โดยกองทุนมีหน้าที่ต้องให้การสนับสนุน การเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ชดใช้ หรือจ่าย ค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ซึ่งในการสนับสนุนดังกล่าวจะต้องใช้เงินรายได้ที่ได้จากการจัดสรร คลื่นความถี่ที่ได้รับคืนเท่านั้น ทั้งนี้ ตามที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 52 (6) และมาตรา 53 วรรคหนึ่ง (8/1) และ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมาย กสทช. จึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ เพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงานให้เกิดความชัดเจน โดยในหลักเกณฑ์นี้จะมี การกำหนดถึงวิธีการพิจารณาการเรียกคืนคลื่นความถี่ รวมถึงการพิจารณาทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทน เพื่อบรรเทาผลกระทบแก่ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ด้วย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

มาตรา 27 ให้ กสทช. มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) จัดทำแผนแม่บทการบริหารคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนแม่บท กิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ แผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม แผนความถี่วิทยุและแผนเลขหมาย โทรคมนาคม และดำเนินการให้เป็นไปตามแผนดังกล่าว แต่แผนดังกล่าวต้องสอดคล้องกับนโยบายและแผน ระดับชาติว่าด้วยการพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

(4) พิจารณาอนุญาตและกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่และเครื่องวิทยุคมนาคมในการ ประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม หรือในกิจการวิทยุคมนาคม และ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการอนุญาต เงื่อนไข หรือค่าธรรมเนียมการอนุญาตดังกล่าว ในการนี้ กสทช. จะมอบหมายให้สำนักงาน กสทช. เป็นผู้อนุญาตแทน กสทช. เฉพาะการอนุญาตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ เครื่องวิทยุคมนาคมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด ก็ได้

(5) กำหนดหลักเกณฑ์การใช้คลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและปราศจากการ รบกวนซึ่งกันและกัน ทั้งในกิจการประเภทเดียวกันและระหว่างกิจการแต่ละประเภท

(12/1) เรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในแผนซึ่งจัดทำขึ้นตาม (1) จากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ กสทช. กำหนด โดยเงื่อนไขดังกล่าวต้องกำหนดวิธีการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยให้คำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบจาก การถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณีด้วย

มาตรา 28 ให้ กสทช. จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและประชาชนทั่วไป เพื่อนำความคิดเห็นที่ได้มาประกอบการพิจารณาออกระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่ง เกี่ยวกับการกำกับดูแล การประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมที่มีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและ เกี่ยวข้องกับการแข่งขันในการประกอบกิจการหรือมีผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ โดยต้องให้ข้อมูล เกี่ยวกับความเป็นมา เหตุผล ความจำเป็น และสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับเรื่องที่จะรับฟังความคิดเห็น ตลอดจน ประเด็นที่ต้องการรับฟังความคิดเห็น ทั้งนี้ ระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็นต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุฉุกเฉินหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน กสทช. อาจกำหนดระยะเวลาในการรับฟังความคิดเห็น ให้น้อยกว่าระยะเวลาที่กำหนดได้

ให้สำนักงาน กสทช. จัดทำบันทึกสรุปผลการรับฟังความคิดเห็นที่ประกอบด้วยความคิดเห็นที่ได้รับมติหรือผลการพิจารณาของ กสทช. ที่มีต่อความคิดเห็นดังกล่าว พร้อมทั้งเหตุผลและแนวทางในการดำเนินการต่อไป และเผยแพร่บันทึกดังกล่าวในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสำนักงาน กสทช.

มาตรา 52 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในสำนักงาน กสทช. เรียกว่า “กองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ” โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(6) สนับสนุนการใช้คลื่นความถี่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด รวมทั้งสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่มีผู้ได้รับอนุญาตไป เพื่อนำมาจัดสรรใหม่และสนับสนุนการทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการใช้คลื่นความถี่

มาตรา 53 วรรคหนึ่ง กองทุนตามมาตรา 52 ประกอบด้วย

(8/1) เงินรายได้ที่ได้จากการจัดสรรคลื่นความถี่ที่ได้รับคืนตามมาตรา 27 (12/1) ภายหลังจากค่าใช้จ่ายในการจัดสรรคลื่นความถี่ดังกล่าวแล้ว

วรรคสอง เงินกองทุนให้ใช้ตามวัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 52 และตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคมตามมาตรา 50 เว้นแต่วัตถุประสงค์ของกองทุนตามมาตรา 52 (6) ให้ใช้เงินจากกองทุนตาม (8/1) เท่านั้น

2. ประกาศ กสทช. เรื่อง แผนแม่บทการบริหารจัดการคลื่นความถี่ (พ.ศ. 2555) แผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 – 2559) และแผนแม่บทกิจการโทรคมนาคม ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2555 – 2559)

3. มติที่ประชุม กสทช. นัดพิเศษ ครั้งที่ 3/2561

ที่ประชุม กสทช. นัดพิเศษ ครั้งที่ 3/2561 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2561 ได้พิจารณาระเบียบวาระที่ 5.2 ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบผลการพิจารณาของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองงานของ กสทช. ด้านกิจการโทรคมนาคม ตามเอกสารที่สำนักงาน กสทช. เสนอ ดังนี้

1. ที่ประชุมมีมติเอกฉันท์ เห็นชอบในหลักการร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ทั้งนี้ โดยให้ระบุข้อความเพิ่มเติมในร่างประกาศให้มีความชัดเจนว่าการเรียกคืนคลื่นความถี่ตามร่างประกาศฉบับนี้จะไม่ครอบคลุมถึงการเรียกคืนคลื่นความถี่ ย่าน 700 MHz ซึ่งใช้ในกิจการโทรทัศน์

2. เห็นชอบแนวทางการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะต่อร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ตามที่สำนักงาน กสทช. เสนอ ทั้งนี้ ให้สำนักงาน กสทช. ดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา 28 แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ฯ พ.ศ. 2553 และนำเสนอที่ประชุม กสทช. พิจารณาต่อไป

หลักการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่

คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การขยายตัวของความต้องการใช้คลื่นความถี่สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากรคลื่นความถี่และการจัดการทรัพยากรคลื่นความถี่ให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการใช้งานคลื่นความถี่จากผู้ใช้งานจำนวนมากและหลากหลาย ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม อย่างไรก็ตาม การใช้งานคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพนั้น มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องสอดคล้องกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับการใช้คลื่นความถี่ทั้งในประเทศ และข้อบังคับวิทยุ (Radio Regulations) ของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (International Telecommunication Union – ITU)

โดยทั่วไปการประเมินความมีประสิทธิภาพของการจัดการคลื่นความถี่วัดจาก **ความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการใช้คลื่นความถี่ของประเทศ และการอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้คลื่นความถี่ภายในประเทศ** การบริหารคลื่นความถี่มีเป้าหมายหลักคือ การเปิดโอกาสให้องค์กรของรัฐและเอกชนเข้าใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ และการสนับสนุนให้มีการจัดการคลื่นความถี่ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

กสทช. มีหน้าที่บริหารคลื่นความถี่ให้เพียงพอต่อการใช้งานของประเทศทั้งในระยะสั้นและระยะยาว สนับสนุนให้พันธกิจขององค์กรต่าง ๆ ในประเทศดำเนินไปด้วยความสำเร็จราบรื่น และสนองตอบความต้องการของส่วนรวม ทั้งในกิจการโทรคมนาคม กิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ รวมทั้งกิจการวิทยุคมนาคม โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้คลื่นความถี่ ดังนี้

- เพื่อรองรับการให้บริการทางด้านโทรคมนาคม อย่างมีประสิทธิภาพทั่วทั้งประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจและส่วนบุคคล
- เพื่อพัฒนานวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐานของการสื่อสารโดยใช้คลื่นวิทยุ ในปัจจุบันและอนาคต
- เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของชาติ และความมั่นคงของรัฐ
- เพื่อปกป้องสวัสดิภาพในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน
- เพื่อสนับสนุนการป้องกันอาชญากรรมและการบังคับใช้กฎหมาย
- เพื่อสนับสนุนระบบคมนาคมขนส่งภายในประเทศและระหว่างประเทศ
- เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- เสริมสร้างและสนับสนุนการศึกษา รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้ส่วนรวมในการให้บริการด้านข่าวสารและการบันเทิงและเพื่อสนับสนุนการวิจัยพัฒนาทางวิทยาศาสตร์ การพัฒนาและสำรวจทรัพยากรธรรมชาติ

การเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่

คลื่นความถี่เป็นทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด แต่เป็นทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ขึ้นอยู่กับวิธีการบริหารคลื่นความถี่ ซึ่งคลื่นความถี่เป็นกลไกสำคัญในการติดต่อสื่อสารและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรคลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด การบริหารคลื่นความถี่จะต้องคำนึงถึงความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การวางแผนการพัฒนากิจการสื่อสารต่าง ๆ เพื่อรองรับความต้องการใช้งานในอนาคต ทั้งนี้อาจรวมถึงการขยายความครอบคลุมของพื้นที่ให้บริการ การปรับปรุงบริการให้มีความมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น รวมทั้งการส่งเสริมนวัตกรรมบริการใหม่ ๆ ทั้งนี้ แผนการบริหารคลื่นความถี่จะต้องพิจารณาความเชื่อมโยงกับแผนการพัฒนาประเทศที่เกี่ยวข้อง

เพื่อส่งเสริมการพัฒนาบริการและบริการใหม่ ๆ ในบางกรณีจึงมีความจำเป็นต้องย้ายผู้ใช้บริการในคลื่นความถี่ปัจจุบันเพื่อนำไปใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยกว่า หรือนำไปจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะพิจารณาถึงความสอดคล้องกับตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ ควบคู่ไปกับกลไกที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรคลื่นความถี่ นอกจากนี้ อาจพิจารณารวมกรณีทางเลือกอื่น ๆ เช่น การใช้คลื่นความถี่ร่วมกัน (spectrum sharing) ตลอดจนเงื่อนไขการใช้คลื่นความถี่เพื่อลดข้อจำกัดต่าง ๆ เป็นต้น

การเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่เป็นเรื่องที่ท้าทายและต้องเตรียมพร้อมในการบริหารจัดการกับความซับซ้อนและอุปสรรคต่าง ๆ ตลอดจนการมีฐานข้อมูลการตรวจสอบและการกำกับดูแลการใช้คลื่นความถี่เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาเรียกคืนจัดสรรคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ระดับของความซับซ้อนและทางเลือกในการดำเนินงานจะส่งผลต่อการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ นอกจากนี้ มีปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ต้องพิจารณา เช่น ระยะเวลาในการดำเนินการและความต้องการใช้งานของผู้ใช้หรือประสิทธิภาพของระบบ การจัดสรรคลื่นความถี่สำหรับบริการใหม่ ๆ และการตัดสินใจเชิงนโยบายจากการประชุมใหญ่ระดับโลกด้วยวิทยุคมนาคม (World Radiocommunication Conferences – WRC) ในการกำหนดคลื่นความถี่สำหรับกิจการต่าง ๆ เพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม การเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่ให้เหมาะสมกับการใช้งานจะทำให้เกิดประโยชน์สุทธิต่อสังคม (social benefit) และมีความเหมาะสมกับบริการนวัตกรรมใหม่เพื่อรองรับทิศทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม

ทั้งนี้ ที่ประชุม กสทช. นัดพิเศษ ครั้งที่ 3/2561 เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2561 มีมติเห็นชอบในหลักการให้การเรียกคืนคลื่นความถี่ตามร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ไม่ครอบคลุมถึงการเรียกคืนคลื่นความถี่ย่าน 700 MHz ซึ่งใช้ในกิจการโทรทัศน์

การทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการเรียกคืนคลื่นความถี่

นโยบายการเรียกคืนคลื่นความถี่ของประเทศไทยคำนึงถึงหลักการ กระจายการถือครองคลื่นความถี่อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยคำนึงถึงและตอบสนองต่อความต้องการใช้งานคลื่นความถี่ด้านต่าง ๆ ของภาคประชาชน ภาครัฐ และภาคเอกชน เช่น ความมั่นคงของรัฐ สาธารณูปโภค การศึกษา การคมนาคม การสาธารณสุข การประกอบธุรกิจ และประโยชน์สาธารณะอื่น เป็นต้น และหลักความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งด้านเทคนิค (technical efficiency) ที่พิจารณาจากการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม จำนวนช่องความถี่วิทยุสอดคล้องกับปริมาณการใช้งาน และการใช้คลื่นความถี่ไม่ก่อให้เกิดการรบกวนในระดับรุนแรงต่อการใช้คลื่นความถี่ภายในประเทศ และระหว่างประเทศ ด้านเศรษฐกิจ (economic efficiency) พิจารณาจากมูลค่า รายได้ และผลกำไรที่ได้จากการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ ซึ่งเป็นประโยชน์ทางตรงจากการใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรร และด้านสังคม (social benefit) พิจารณาจากผลประโยชน์ส่วนเพิ่มทางสังคม ซึ่งเป็นประโยชน์ทางอ้อมที่เกิดขึ้นจากการใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับการจัดสรร

4.1 หลักการและแนวคิดการเรียกคืนคลื่นความถี่

ปัจจัยสำคัญของหลักการในการตัดสินใจนำคลื่นความถี่มาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น จะพิจารณาจากความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ด้านสังคม โดยที่การกำหนดการทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำไปจัดสรรใหม่จะต้องคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อสังคม (social benefit) ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

1) ผลประโยชน์ทางตรง (direct benefit) คือ ประโยชน์ที่ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ได้รับและคาดว่าจะได้รับหากไม่มีการเรียกคืนคลื่น ซึ่งประกอบด้วย รายได้ของผู้ประกอบการทั้งที่ได้รับอยู่แล้วและคาดว่าจะได้รับในอนาคต รวมไปถึงต้นทุนที่ลดลง เป็นต้น

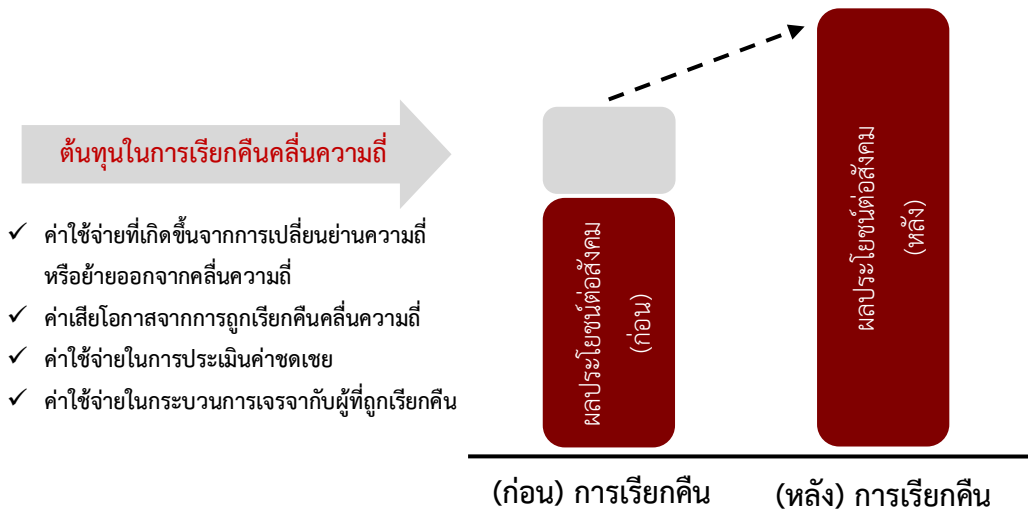
2) ผลประโยชน์ทางอ้อม (indirect benefit) คือ ประโยชน์ส่วนเพิ่มที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการที่นำคลื่นความถี่ที่จะถูกเรียกคืนนั้นไปใช้งาน (เช่น รายได้ของบริการที่เป็นผลจากการนำบริการบรอดแบนด์ไปใช้ประโยชน์) รวมไปถึงผลประโยชน์ทางอ้อมอื่น ๆ ทุกรูปแบบ ผลประโยชน์ทางอ้อมต้องประเมินอย่างสมเหตุสมผลและเป็นธรรม โดยพิจารณาเฉพาะผลประโยชน์ส่วนเพิ่มจากการนำคลื่นความถี่ย่านที่จะถูกเรียกคืนมาพิจารณาเท่านั้น

โดยสำนักงาน กสทช. จะพิจารณาเรียกคืนคลื่นความถี่ก็ต่อเมื่อการประเมินผลประโยชน์ต่อสังคม (social benefit) ของการเรียกคืนคลื่นความถี่มีค่ามากกว่าผลประโยชน์ต่อสังคม (social benefit) ก่อนการเรียกคืนคลื่นความถี่รวมกับต้นทุนในการเรียกคืนคลื่นความถี่

$$\text{Social benefit ของการเรียกคืนคลื่นความถี่} \geq \text{Social benefit ก่อนการเรียกคืน} + \text{ต้นทุนในการเรียกคืนคลื่นความถี่}$$

ภาพที่ 1 หลักการการเรียกคืนคลื่นความถี่

ผลประโยชน์ต่อสังคม (หลัง) > ผลประโยชน์ต่อสังคม (ก่อน) + ต้นทุนในการเรียกคืนคลื่นความถี่

4.2 หลักการและแนวคิดในการทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่

การพิจารณาสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่อย่างมีประสิทธิภาพโดยการทดแทน ขดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทน โดยทั่วไป การสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่สามารถทำได้ 3 แบบ คือ 1) ทดแทน 2) ขดใช้ หรือ 3) จ่ายค่าตอบแทน โดยหลักการแล้วผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่จะพิจารณาคืนคลื่นความถี่ก็ต่อเมื่อการสนับสนุนการเรียกคืนคลื่นความถี่มีมูลค่ามากกว่าค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์และโครงข่ายในการเปลี่ยนแปลงคลื่นความถี่ (relocation cost) และค่าเสียโอกาส (opportunity costs) จากการไม่ได้ใช้คลื่นความถี่ในอนาคต

$$\text{มูลค่าการขดใช้ และจ่ายค่าตอบแทน} \geq \text{Relocation cost} + \text{Opportunity costs}$$

Relocation cost

ค่าใช้จ่ายในการเคลื่อนย้ายอุปกรณ์และโครงข่ายในการเปลี่ยนแปลงคลื่นความถี่ (relocation cost) จะพิจารณาจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนย่านความถี่หรือการย้ายออกจากคลื่นความถี่ โดยพิจารณาจาก 1) ข้อมูลการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และข้อมูลการติดตามตรวจสอบการใช้คลื่นความถี่ 2) รายละเอียด จำนวน และมูลค่าปัจจุบันของอุปกรณ์ที่ใช้งานเดิม 3) ค่าใช้จ่ายในการปรับอุปกรณ์ (retune) และ 4) ค่าใช้จ่ายในการจัดหาอุปกรณ์ (replacement)

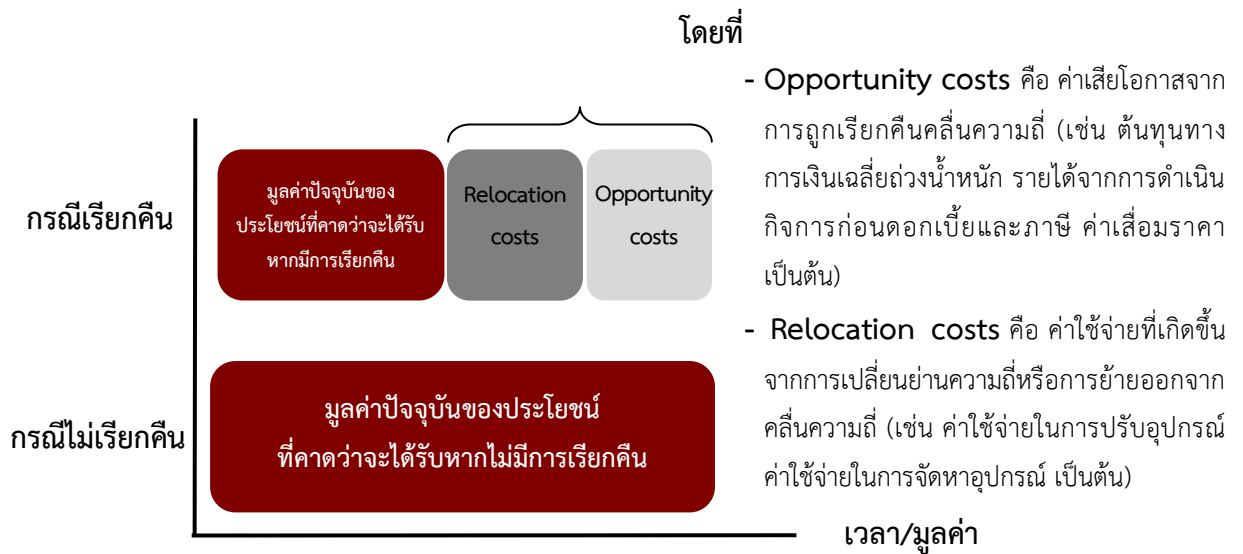
Opportunity cost

การจ่ายค่าตอบแทนให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ จะพิจารณาจากค่าเสียโอกาส (opportunity cost) โดยคำนึงถึงความสมเหตุสมผลและเป็นธรรม นับแต่วันที่สิ้นสุดการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวเพื่อเตรียมความพร้อมในการนำคลื่นความถี่ไปจัดสรรใหม่ จนถึงวันครบกำหนดการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เดิม โดยสามารถคำนวณโดยใช้หลักการหามูลค่าปัจจุบันของประโยชน์สุทธิ (Net Present

Value: NPV) จากการที่ผู้ที่ถูกเรียกคืนไม่สามารถใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่ได้ (อย่างไรก็ดี การคำนวณ หาค่าตอบแทนด้วยวิธีค่าเสียโอกาส หรือ opportunity cost ไม่ได้จำกัดเฉพาะวิธีการหามูลค่าปัจจุบันของ ประโยชน์สุทธิเท่านั้น)

ภาพที่ 2 หลักการในการคำนวณค่าชดใช้ และจ่ายค่าตอบแทน

ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่จะพิจารณาคลื่นความถี่ ก็ต่อเมื่อ
 มูลค่าการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนแก่ผู้ที่ถูกเรียกคืน > Opportunity costs + Relocation costs

ส่วนที่ 5

ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า
หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

-ร่าง-

ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์
และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

โดยที่เป็นการสมควรให้มีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นจากผู้ที่ได้รับอนุญาตเพื่อนำมาจัดสรรใหม่ เพื่อให้การบริหารคลื่นความถี่และการใช้ประโยชน์จากคลื่นความถี่เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชนและประโยชน์สาธารณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑๒/๑) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ และมาตรา ๒๗ (๒๔) แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ จึงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ บรรดาประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งอื่นใด ในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในประกาศนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ประกาศนี้ไม่ใช้บังคับกับคลื่นความถี่ย่าน ๗๐๐ MHz ที่ กสทช. ได้อนุญาตเพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล

ข้อ ๓ ในประกาศนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการพิจารณาการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนในการเรียกคืนคลื่นความถี่

“ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่ตามที่ กสทช. กำหนด

“ผู้ที่ได้รับผลกระทบ” หมายความว่า ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณีตามที่ กสทช. กำหนด

“ทดแทน” หมายความว่า การจัดสรรคลื่นความถี่อื่นให้ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อทดแทนคลื่นความถี่ที่ถูกเรียกคืน

“ชดใช้” หมายความว่า การชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ที่เป็นเงินหรือรูปแบบอื่นตามที่ กสทช. กำหนด

“จ่ายค่าตอบแทน” หมายความว่า การจ่ายค่าตอบแทนค่าเสียโอกาสจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่

หมวด ๑ การเรียกคืนคลื่นความถี่

ข้อ ๔ กสทช. จะพิจารณาเรียกคืนคลื่นความถี่จากผู้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) คลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์
- (๒) คลื่นความถี่ที่ใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า
- (๓) คลื่นความถี่ที่นำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

ข้อ ๕ ในการพิจารณาเรียกคืนคลื่นความถี่ตามข้อ ๔ ให้คำนึงถึงปัจจัย ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ พิจารณาจากข้อมูลการตรวจสอบและติดตามการใช้คลื่นความถี่

(๒) กรณีคลื่นความถี่ที่ใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือกรณีนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น พิจารณาจาก

(ก) ความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารจัดการคลื่นความถี่ ตารางกำหนดคลื่นความถี่แห่งชาติ แผนความถี่วิทยุ และข้อบังคับวิทยุของสหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ

(ข) ข้อมูลการตรวจสอบและติดตามการใช้คลื่นความถี่

(ค) ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ด้านเทคนิค เศรษฐกิจ และสังคม

ข้อ ๖ ให้สำนักงาน กสทช. จัดทำรายงานวิเคราะห์การเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นจากผู้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่ เสนอต่อ กสทช. ซึ่งต้องประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุประสงค์ แนวทางการเรียกคืนคลื่นความถี่ ยานความถี่ จำนวนคลื่นความถี่หรือความกว้างแถบความถี่ที่จะเรียกคืน

(๒) ผู้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

(๓) สถานะการถือครอง การใช้งานคลื่นความถี่ที่เกี่ยวข้องของผู้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ การใช้ประโยชน์ และเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

(๔) ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ในแต่ละกรณี

(๕) กรอบระยะเวลาในการเรียกคืนและนำคลื่นความถี่ไปจัดสรรใหม่ วันสิ้นสุดการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ และเงื่อนไขการยุติการใช้คลื่นความถี่ที่จะเรียกคืน

(๖) ประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่

ข้อ ๗ การพิจารณาเรียกคืนคลื่นความถี่ตามข้อ ๔ กสทช. จะพิจารณาจากปัจจัยในข้อ ๕ ประกอบกับรายงานวิเคราะห์ของสำนักงาน กสทช. ในข้อ ๖ ทั้งนี้ กรณี กสทช. พิจารณาแล้วเห็นสมควรเรียกคืนคลื่นความถี่และกำหนดวันสิ้นสุดการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ให้สำนักงาน กสทช. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่รับทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ กสทช. มีมติ

ข้อ ๘ ให้ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่มีหนังสือยืนยันการคืนคลื่นความถี่ทั้งหมดหรือบางส่วน พร้อมแจ้งแนวทางการคืนคลื่นความถี่และนำเสนอเอกสารหลักฐานตามภาคผนวกแนบท้ายประกาศนี้ หรือ มีหนังสือปฏิเสธการคืนคลื่นความถี่ทั้งหมด ต่อ กสทช. ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งมติตาม ข้อ ๗

หากล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดในวรรคหนึ่งแล้วปรากฏว่า ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ยังคงไม่มีหนังสือยืนยันการคืนคลื่นความถี่ ให้ถือว่าผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ไม่ประสงค์ที่จะได้แจ้ง การถูกเรียกคืนคลื่นความถี่และกำหนดวันสิ้นสุดการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามที่ กสทช. มีมติในข้อ ๗

ข้อ ๙ ในกรณีที่ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่มีหนังสือยืนยันการคืนคลื่นความถี่ทั้งหมด หรือไม่มีหนังสือยืนยันการคืนคลื่นความถี่ตามข้อ ๘ วรรคสอง ให้สำนักงาน กสทช. รายงานให้ กสทช. รับทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือยืนยันหรือพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดในข้อ ๘ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่มีหนังสือยืนยันการคืนคลื่นความถี่บางส่วนหรือปฏิเสธ การคืนคลื่นความถี่ทั้งหมด ให้สำนักงาน กสทช. เสนอรายงานวิเคราะห์การเรียกคืนคลื่นความถี่เพิ่มเติม ต่อ กสทช. เพื่อพิจารณาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือ

กสทช. จะพิจารณาการเรียกคืนคลื่นความถี่และกำหนดวันสิ้นสุดการอนุญาตให้ใช้ คลื่นความถี่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานวิเคราะห์การเรียกคืนคลื่นความถี่เพิ่มเติมจาก สำนักงาน กสทช. ตามวรรคสอง ทั้งนี้ ให้สำนักงาน กสทช. แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ กสทช. มีมติ

ข้อ ๑๐ การประเมินมูลค่าการเรียกคืนคลื่นความถี่ และการทดแทน ชดใช้ หรือจ่าย ค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ให้สำนักงาน กสทช. ดำเนินการจ้างสถาบันการศึกษาหรือ สถาบันวิจัยของรัฐอย่างน้อย ๓ ราย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของ กสทช.

ค่าใช้จ่ายในการจ้างตามวรรคหนึ่ง ให้สำรองจ่ายจากเงินงบประมาณของสำนักงาน กสทช. ไปก่อน หากต่อมาได้จัดสรรคลื่นความถี่และมีผู้ได้รับอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวแล้ว ให้ดำเนินการ หักค่าใช้จ่ายในส่วนนี้เพื่อนำส่งคืนสำนักงาน กสทช. เว้นแต่ในกรณีที่ไม่สามารถจัดสรรคลื่นความถี่ที่เรียกคืน ได้ภายใน ๒ ปี ให้ถือว่ารายจ่ายที่เกิดขึ้นดังกล่าวถือเป็นค่าใช้จ่ายของสำนักงาน กสทช.

ข้อ ๑๑ ให้สำนักงาน กสทช. รวบรวมเอกสารหลักฐานตามข้อ ๘ และข้อ ๙ และผลการศึกษาของสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยของรัฐตามข้อ ๑๐ เสนอต่อคณะกรรมการ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาโดยเร็ว

หมวด ๒

การทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่

ข้อ ๑๒ ในการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นจากผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่ กสทช. จะพิจารณา กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้ที่ได้รับผลกระทบด้วย

กสทช. อาจกำหนดเงื่อนไขในการชดใช้หรือจ่ายค่าตอบแทนในส่วนของผู้ที่ได้รับผลกระทบ โดยพิจารณาร่วมกับของผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ทั้งนี้ ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่มีหน้าที่นำส่งเงินชดใช้หรือจ่ายค่าตอบแทนตามจำนวนเงินที่ กสทช. กำหนด รวมทั้งดอกเบี้ยของเงินดังกล่าว ให้แก่ผู้ที่ได้รับผลกระทบ ภายในสิบห้าวันนับถัดจากวันที่ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ได้รับเงินชดใช้หรือจ่ายค่าตอบแทนจากสำนักงาน กสทช.

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง กสทช. จะเลือกใช้มากกว่าหนึ่งวิธีก็ได้
ข้อ ๑๓ กรณีการทดแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ กสทช. จะพิจารณาจากปัจจัยดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อมูลการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และข้อมูลการติดตามตรวจสอบการใช้คลื่นความถี่
- (๒) ความเหมาะสมในการจัดหาคลื่นความถี่อื่นมาทดแทน
- (๓) ระยะเวลาในการทดแทน แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินระยะเวลาตามสิทธิที่ได้รับอนุญาตเดิม

ข้อ ๑๔ กรณีการชดใช้การถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ กสทช. จะพิจารณาจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนย่านความถี่หรือการย้ายออกจากคลื่นความถี่ จากเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

- (๑) ข้อมูลการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และข้อมูลการติดตามตรวจสอบการใช้คลื่นความถี่
- (๒) รายละเอียด จำนวน และมูลค่าปัจจุบันของอุปกรณ์ที่ใช้งานเดิม
- (๓) ค่าใช้จ่ายในการปรับอุปกรณ์ให้สามารถใช้คลื่นความถี่ใหม่ได้
- (๔) ค่าใช้จ่ายในการจัดหาอุปกรณ์เพื่อทดแทนอุปกรณ์ที่ใช้งานเดิม

ข้อ ๑๕ กรณีการจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ กสทช. จะพิจารณา ค่าเสียโอกาสจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่โดยคำนึงถึงความสมเหตุสมผลและเป็นธรรม ทั้งนี้ นับแต่วันสิ้นสุดการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามที่ กสทช. มีมติตามข้อ ๗ หรือข้อ ๘ แล้วแต่กรณี จนถึงวันครบกำหนดการอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามสิทธิเดิม

ข้อ ๑๖ ให้มีคณะกรรมการซึ่ง กสทช. แต่งตั้งประกอบด้วย

- (๑) เลขาธิการ กสทช. หรือรองเลขาธิการ กสทช. ที่ได้รับมอบหมายจากเลขาธิการ กสทช.

เป็นประธานอนุกรรมการ

- (๒) ผู้แทนจากกระทรวงการคลัง
- (๓) ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
- (๔) ผู้แทนจากสำนักงานอัยการสูงสุด
- (๕) ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- (๖) ผู้แทนจากสำนักงานงบประมาณ
- (๗) ผู้แทนจากสำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ในการพิจารณาและเสนอความเห็นต่อ กสทช. เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการและเงื่อนไขเพื่อทดแทน ชดใช้ และจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ตามข้อ ๑๒

ให้สำนักงาน กสทช. ทำหน้าที่เป็นหน่วยธุรการสนับสนุนการดำเนินการของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการพิจารณาและเสนอความเห็นเกี่ยวกับการกำหนดวิธีการและเงื่อนไขเพื่อทดแทน ชดใช้ และจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ตามข้อ ๑๒ ต่อ กสทช. ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเอกสารหลักฐานและผลการศึกษาจากสำนักงาน กสทช. ตามข้อ ๑๑

ข้อ ๑๘ คณะอนุกรรมการมีอำนาจเรียกให้ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่หรือบุคคลอื่นใด จัดส่งข้อมูลหรือชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมาชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการด้วยวาจาเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณากำหนดวิธีการและเงื่อนไขการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้คณะอนุกรรมการกำหนดระยะเวลาอันสมควรให้ปฏิบัติ แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวัน ทั้งนี้ นับแต่วันที่ผู้นั้นได้รับแจ้งจากคณะอนุกรรมการ

หากล่วงพ้นกำหนดระยะเวลาตามที่กำหนดในวรรคสองแล้ว ปรากฏว่า ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่หรือบุคคลดังกล่าวยังคงไม่ดำเนินการ ให้ถือว่า ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่หรือบุคคลดังกล่าว ไม่ประสงค์ที่จะชี้แจงข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณากำหนดวิธีการและเงื่อนไขเพื่อทดแทน หรือชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่

ข้อ ๑๙ กสทช. จะพิจารณากำหนดวิธีการและเงื่อนไขการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยนำความเห็นของคณะอนุกรรมการมาพิจารณาประกอบด้วย

ให้สำนักงาน กสทช. แจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่รับทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ กสทช. มีมติ

ข้อ ๒๐ ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่มีหน้าที่ต้องดำเนินการตามวิธีการและเงื่อนไขตามที่ กสทช. กำหนด และต้องรายงานผลการดำเนินการทุกเดือนจนกว่าจะแล้วเสร็จ

ข้อ ๒๑ ให้ประธาน กสทช. เป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดกรณีปัญหาเกี่ยวกับการบังคับใช้ประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ พ.ศ.

พลเอก สุกิจ ชมะสุนทร

กรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์

และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ทำหน้าที่ประธานกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์

และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ

ภาคผนวก

เอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาการคำนวณการชดใช้การถูกเรียกคืนคลีนความถี่ และการจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลีนความถี่

ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลีนความถี่สามารถยื่นเอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาการคำนวณการชดใช้การถูกเรียกคืนคลีนความถี่และการจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลีนความถี่ ให้กับคณะอนุกรรมการเพื่อประกอบการพิจารณาให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยเอกสารหลักฐานดังกล่าวควรแจกแจงโดยละเอียดและครอบคลุมอย่างน้อย ดังนี้

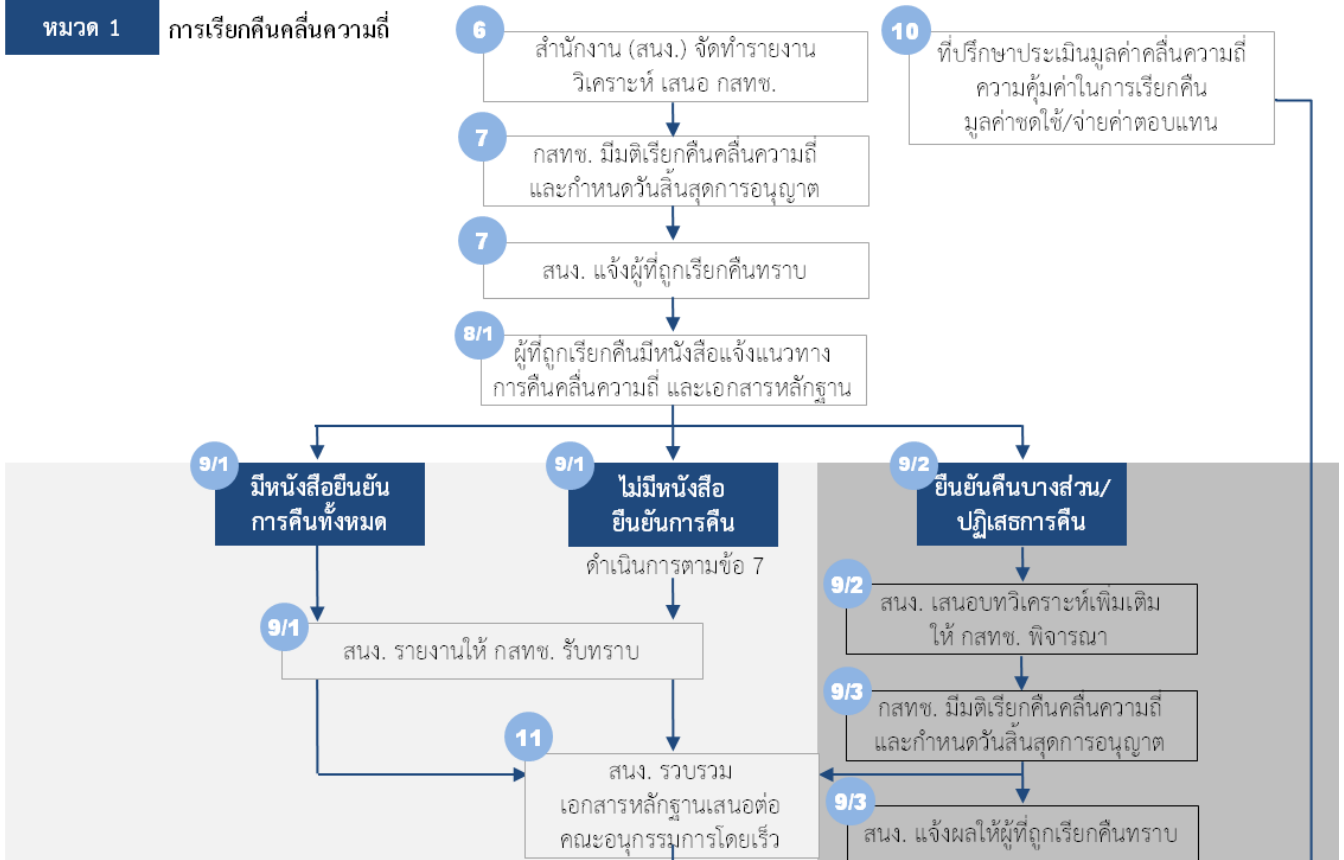
รายการ	เอกสารหลักฐาน (ตัวอย่าง)	มูลค่า/ค่า/รายการตรวจสอบ (value/figure/checklist)	หมายเหตุ
เอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาการคำนวณการชดใช้การถูกเรียกคืนคลีนความถี่			
๑	รายละเอียด จำนวน และมูลค่าปัจจุบันของอุปกรณ์ใช้งานเดิม		
๒	ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงอุปกรณ์ให้สามารถใช้คลีนความถี่ใหม่ได้		
๓	ค่าใช้จ่ายในการจัดหาอุปกรณ์เพื่อทดแทนอุปกรณ์ที่ใช้งานเดิม		
๔	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ถ้ามี) ที่เกี่ยวข้องจากการเปลี่ยนแปลงย่านความถี่หรือการย้ายออกจากคลีนความถี่		
เอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาการจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลีนความถี่			
๑	ต้นทุนทางการเงินเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักก่อนหักภาษี (WACC _{pre-tax})		
๒	รายได้จากการดำเนินงานกิจการก่อนดอกเบี้ยและภาษี (EBIT)		
๓	ค่าเสื่อมราคา (Depreciation)		
๔	ค่าตัดจำหน่าย (Amortization)		
๕	การเปลี่ยนแปลงของเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital)		
๖	ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (CAPEX)		
๗	ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ (OPEX)		
๘	ค่าใช้จ่ายอื่นๆ (ถ้ามี) ที่เกี่ยวข้องกับการเสียโอกาสจากการถูกเรียกคืนคลีนความถี่โดยคำนึงถึงความเสี่ยงที่สมเหตุสมผลเป็นหลัก		

หมายเหตุ – เอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาการคำนวณการชดใช้การถูกเรียกคืนคลีนความถี่และการจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลีนความถี่จะถูกนำไปให้คณะอนุกรรมการประกอบการพิจารณาเท่านั้น อาจนำไปคำนวณรวมเพียงบางส่วนหรือทั้งหมดขึ้นอยู่กับความสมเหตุสมผลในแต่ละกรณี โดยเอกสารทุกฉบับที่ส่งมาจะต้องเกี่ยวข้องกับคลีนความถี่ที่ถูกเรียกคืน

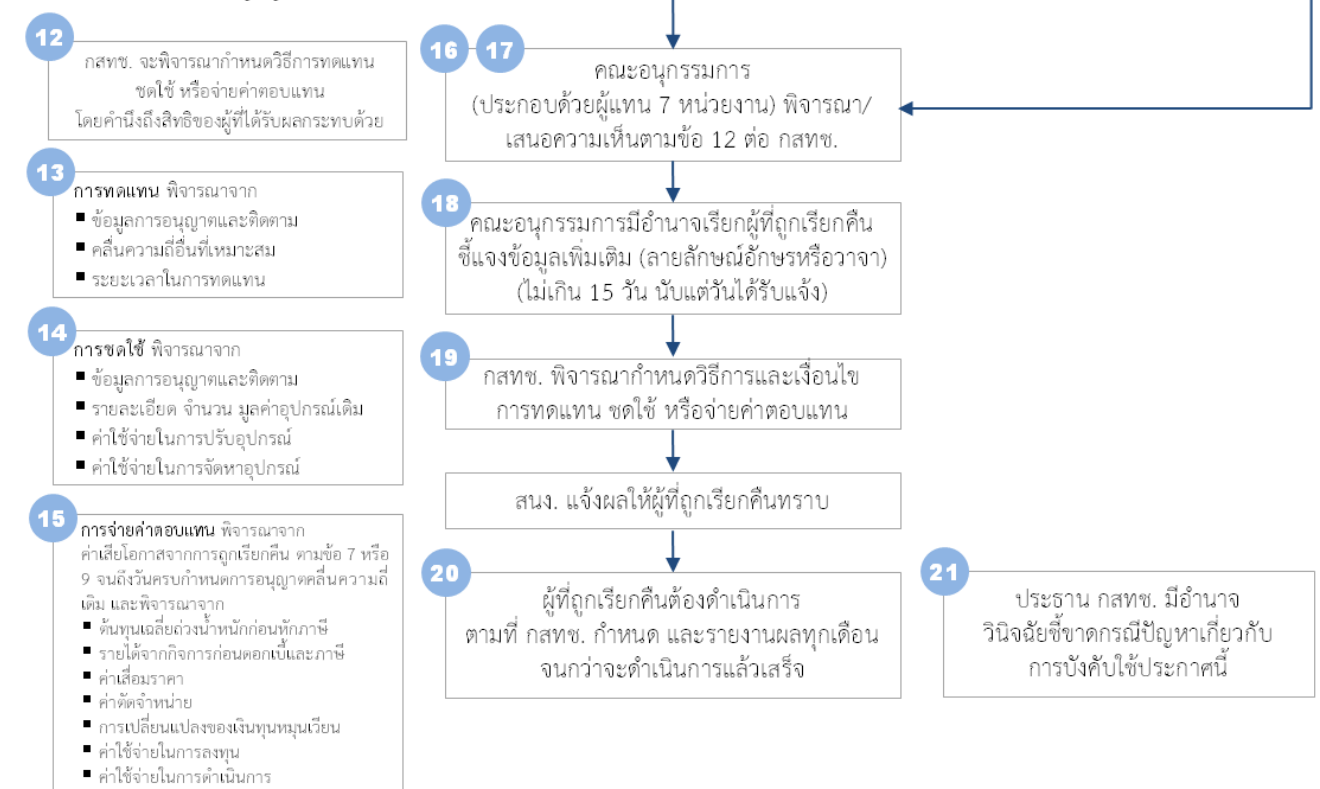
ภาพที่ 3 กรอบเวลาการเรียกคืนคลืนความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

หมวด 1 การเรียกคืนคลืนความถี่

หมวด 2 การทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทน สำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลืนความถี่

ส่วนที่ 6 ประเด็นรับฟังความคิดเห็น

แบบแสดงความคิดเห็น

ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่
ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

วัน/เดือน/ปี	
ชื่อ/บริษัทผู้ให้ความคิดเห็น	
ที่อยู่	
โทรศัพท์	
โทรสาร	
Email address	

ประเด็นรับฟังความคิดเห็น

ประเด็น	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
1. นิยาม	
<p>ความเหมาะสมของการกำหนดนิยาม</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ ทดแทน หมายความว่า การจัดสรรคลื่นความถี่อื่นให้ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อทดแทนคลื่นความถี่ที่ถูกเรียกคืน ■ ชดใช้ หมายความว่า การชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ที่เป็นเงินหรือรูปแบบอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนด ■ จ่ายค่าตอบแทน หมายความว่า การจ่ายค่าตอบแทนค่าเสียโอกาสของผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ 	
2. การเรียกคืนคลื่นความถี่	
2.1 ความเหมาะสมของปัจจัยในการจัดทำรายงานวิเคราะห์การเรียกคืนคลื่นความถี่ มีรายละเอียดใดที่สมควรเพิ่มเติมอีกหรือไม่	
2.2 ความเหมาะสมของระยะเวลาให้ผู้ที่ได้รับอนุญาตมีหนังสือยืนยันและแจ้งแนวทางการคืนคลื่นความถี่	
3. การทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่	
3.1 ความเหมาะสมของปัจจัยในการพิจารณาการทดแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ มีรายละเอียดใดที่สมควรเพิ่มเติมอีกหรือไม่	
3.2 ความเหมาะสมของปัจจัยในการพิจารณาการชดใช้การถูกเรียกคืนคลื่นความถี่มีรายละเอียดใดที่สมควรเพิ่มเติมอีกหรือไม่	

ประเด็น	ความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ
3.3 ความเหมาะสมของการจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยคณะกรรมการจะพิจารณา ค่าเสียโอกาสจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยคำนึงถึงความสมเหตุสมผลและเป็นธรรม	
3.4 ความเหมาะสมขององค์ประกอบคณะอนุกรรมการพิจารณาและเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ เกี่ยวกับการกำหนดวิธีการและเงื่อนไขเพื่อทดแทน ชดใช้ และจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ มีรายละเอียดใดที่สมควรเพิ่มเติมอีกหรือไม่	
3.5 ความเหมาะสมของระยะเวลาในการจัดส่งข้อมูล หรือชี้แจงเป็นลายลักษณ์อักษร	
4. ภาคผนวก	
เอกสารหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณาการ คำนวณการชดใช้การถูกเรียกคืนคลื่นความถี่และ การจ่ายค่าตอบแทนการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่	
5. ประเด็นอื่น ๆ	

ภาคผนวก

การประเมินผลกระทบจากการกำกับดูแลในเบื้องต้น (Regulatory Impact Analysis)

รายงานการประเมินผลกระทบจากการกำกับดูแลในเบื้องต้น (Regulatory Impact Analysis) ต่อร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น

1. นโยบายการเรียกคืนคลื่นความถี่

ประเทศไทยมีแผนที่จะปรับปรุงย่านความถี่ โดยมีการปรับปรุงเชิงอรรถของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 แผนปรับปรุงย่านความถี่ในประเทศไทย

T-P1	ปรับปรุงการใช้น่านความถี่ 526.5-1606.5 kHz เพื่อใช้งานสำหรับกิจการกระจายเสียง โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2563
T-P4	ปรับปรุงการใช้น่านความถี่ ย่านความถี่ 470-960 MHz ดังนี้ 1. 470-510 MHz โยกย้ายการใช้กิจการประจำที่และกิจการเคลื่อนที่ทางบก ภายในปี 2563 เพื่อรองรับการใช้งานกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัล และปรับปรุงประกาศ กสทช. เรื่อง แผนความถี่วิทยุสำหรับกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลให้รองรับการใช้งานในย่าน 470-698 MHz ภายในปี 2566 2. 510-790 MHz ปรับปรุงประกาศ กสทช. เรื่อง แผนความถี่วิทยุสำหรับกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ให้รองรับการใช้งานในย่าน 470-698 MHz ภายในปี 2566 และจัดทำแผนความถี่วิทยุเพื่อรองรับการใช้งานกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล ในย่านความถี่ 698-806 MHz ภายในปี 2566 3. 794-806 MHz โยกย้ายไมโครโฟนไร้สายและการใช้งานในกิจการอื่น ๆ ภายในปี 2566 เพื่อรองรับการใช้งานกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากลย่านความถี่ 698-806 MHz 4. 806-960 MHz ปรับปรุงการใช้น่านความถี่เพื่อรองรับการใช้งานกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล กิจการเคลื่อนที่ทางระบบทรังค์ การกึ่งป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การใช้งาน RFID และการใช้งานระบบอัตโนมัติสัญญาณเพื่อควบคุมการเดินรถระบบราง ภายในปี 2563 (ดู T-P5 ประกอบ)
T-P5	กำหนดย่านความถี่ 814-824/859-869 MHz สำหรับภารกิจป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
T-P6	จัดทำหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และแผนความถี่เพื่อรองรับการใช้น่านความถี่ 1427-1518 MHz เพื่อใช้งานสำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2566
T-P7	จัดทำหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และแผนความถี่เพื่อรองรับการใช้น่านความถี่ 2300-2400 MHz เพื่อใช้งานสำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications)/กิจการสื่อสารไร้สายความเร็วสูง (Broadband Wireless Access) โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2563

T-P8	จัดทำหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และแผนความถี่เพื่อรองรับการใช้อ่านความถี่ 2500-2690 MHz เพื่อใช้งานสำหรับกิจการโทรคมนาคมเคลื่อนที่สากล (International Mobile Telecommunications)/กิจการสื่อสารไร้สายความเร็วสูง (Broadband Wireless Access) โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2565
T-P9	ปรับปรุงการใช้อ่านความถี่ 50-54 MHz เพื่อให้สามารถใช้งานคลื่นความถี่ร่วมกันระหว่างกิจการเคลื่อนที่ กิจการประจำที่ กิจการกระจายเสียงและโทรทัศน์ และกิจการวิทยุสมัครเล่นได้ ทั้งนี้ ยังไม่อนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ดังกล่าวในกิจการวิทยุสมัครเล่นจนกว่าผลการศึกษาการอ่านคลื่นความถี่ร่วมกันระหว่างกิจการและการแก้ไขเชิงอรรถระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องจะแล้วเสร็จ
T-P10	จัดทำหลักเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และแผนความถี่วิทยุกระจายเสียงระบบดิจิทัลเพื่อการทดลองหรือทดสอบ ย่านความถี่ 174-230 MHz โดยจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2562

2. ประเด็นความท้าทายและผลกระทบจากการเรียกคืนคลื่นความถี่

2.1 ความท้าทายและข้อกำหนดในการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่

การจัดการแนวทางในการส่งเสริมบริการวิทยุสื่อสารและการย้ายผู้ใช้งานปัจจุบันไปยังเทคโนโลยีใหม่หรือย่านความถี่ใหม่ ข้อกำหนดในการย้ายผู้ใช้งานปัจจุบันมีดังนี้

(1) การจัดสรรคลื่นความถี่ต้องพิจารณาเวลาในการดำเนินการและความต้องการใช้งานของผู้ใช้หรือประสิทธิภาพของระบบ

(2) การจัดสรรคลื่นความถี่โดยเฉพาะอย่างยิ่งในย่านความถี่สำหรับบริการวิทยุสื่อสารใหม่และความถี่ที่นำมาใช้ในบริการที่ไม่สามารถใช้ร่วมกับบริการใหม่ได้

(3) การตัดสินใจโดย WRC ในการจัดสรรย่านความถี่ที่ครอบครองเพื่อบริการที่แตกต่างกันไปในแต่ละภูมิภาคหรือระดับโลก

ในกรณีของข้อ (2) การจัดสรรคลื่นความถี่อาจไม่ได้นำคลื่นความถี่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเนื่องจากจำเป็นต้องมีการปรับย่านความถี่ใหม่เพื่อช่วยปรับปรุงความถี่อย่างมีประสิทธิภาพ และยังรวมถึงแนวทางดังต่อไปนี้

- การเพิ่มระดับการอ่านคลื่นความถี่ร่วมกัน
- การลดช่องแบนด์วิธเพื่อเพิ่มจำนวนช่อง
- การเปลี่ยนแปลงเทคนิคการมอดูเลตเพื่อช่วยส่งเสริมการอ่านคลื่นความถี่ร่วมกัน
- การลดระยะทางการนำคลื่นความถี่กลับมาใช้ใหม่

จากทางเลือกที่ได้กล่าวข้างต้นเป็นข้อกำหนดที่ต้องเตรียมเพื่อใช้ในกระบวนการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ ในกรณีที่มีการย้ายผู้ใช้งานจากความถี่ปัจจุบันไปยังความถี่ที่ไม่มีการใช้งานจะทำให้การจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่เกิดความยุ่งยาก โดยที่ผู้ใช้อาจเลือกเปลี่ยนอุปกรณ์ที่เคยใช้ในคลื่นความถี่ดังกล่าว ในขอบเขตของการบริหารคลื่นความถี่จำเป็นต้องมีการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่โดยขึ้นอยู่กับความต้องการใช้งานและระดับความแออัดของคลื่นความถี่ อย่างไรก็ตาม การจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ให้เหมาะสมกับการใช้งานจะทำให้เกิดประโยชน์และมีความเหมาะสมกับบริการใหม่อีกด้วย

แนวทางในการบริหารจัดการเพื่อกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ จะเปลี่ยนไปตามเวลาที่ใช้ (time-scales) เพื่อทำให้คลื่นความถี่ว่าง ในบางบริการ การเปลี่ยนแปลงการใช้งานคลื่นความถี่อาจมีความ

เกี่ยวข้องกับการจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ในระดับนานาชาติ (international allocation) ซึ่งในกรณีนี้ระยะเวลาในการวางแผนเพื่อแนะนำบริการเฉพาะอาจยาวนานถึง 10-20 ปี และอยู่ภายใต้แผนระยะยาวซึ่งมีการพยากรณ์ตลาดอย่างละเอียดด้านการพัฒนาเทคโนโลยีที่มีความเป็นไปได้ เพื่อให้กระบวนการจัดสรรคลื่นความถี่มีความสมเหตุสมผล

ในทุกกรณี การตัดสินใจเพื่อกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ ควรมีการดำเนินการตั้งแต่ระยะเริ่มต้น (early stage) เพื่อให้มีระยะเวลามากที่สุดในการย้ายบริการและระบบเดิม การตัดสินใจล่วงหน้า (early decision) เพื่อกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่เป็นสิ่งที่พึงปรารถนา เนื่องจากทำให้เกิดความชัดเจนเพื่อให้ผู้ใช้เดิมและผู้ใช้ใหม่สามารถพัฒนาแผนดำเนินการ (implementation plans) ของตน และสำหรับระบบที่ใหญ่กว่า อาจหมายถึงรวมถึงการสร้างการสนับสนุนทางการเงิน (financial backing) ที่จำเป็น เพื่อหลีกเลี่ยงการทิ้งคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้งานเป็นระยะเวลานาน และควรมีช่วงเปลี่ยนผ่าน (transition period) ที่ยืดหยุ่น ซึ่งให้ผู้ใช้ที่มีอยู่เดิมออกจากคลื่นความถี่ เมื่อต้องใช้คลื่นความถี่นั้นสำหรับบริการใหม่ อย่างไรก็ตาม แนวทางนี้อาจต้องมีการเจรจาต่อรอง (compromise) ในการตัดสินใจด้านเทคนิคในเรื่องโครงสร้างของการจัดสรรคลื่นความถี่ และอาจไม่ก่อให้เกิดการใช้คลื่นความถี่ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

2.2 การชดเชยการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ (Compensation)

คลื่นความถี่เป็นทรัพย์สินของประเทศ มิใช่เป็นของผู้ใช้คลื่นความถี่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง การจ่ายค่าชดเชยไม่ควรเป็นสิ่งที่ต้องมีตามครรลอง (de facto policy) แต่หากต้องมีการชดเชย ต้องมีนโยบายที่เหมาะสมในการจำกัดการชดเชยและการแข่งขันให้เป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศ และองค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) ทั้งนี้ การชดเชยต้องพิจารณาถึงความเหมาะสม ทั้งในระดับของการชดเชยที่ถูกต้องและวิธีการในการชดเชย โดยมีปัจจัยในการพิจารณา ได้แก่

- (1) สิทธิในการใช้คลื่นความถี่ (spectrum rights) ซึ่งผู้บริหารจัดการคลื่นความถี่ให้ผ่านระบบใบอนุญาต
- (2) สิทธิในการใช้คลื่นความถี่ (spectrum rights) ซึ่งผู้บริหารจัดการคลื่นความถี่ยังคงเก็บไว้
- (3) กรอบระยะเวลา (time-scales) เพื่อให้การดำเนินการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่เสร็จสมบูรณ์
- (4) ขั้นตอนการชดเชยที่มีการเสนอ

การชดเชยจากการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ไม่จำเป็นต้องอยู่ในรูปแบบของการชำระด้วยเงินโดยตรง (direct financial payment) เท่านั้น แต่อาจอยู่ในรูปแบบอื่น เช่น การสนับสนุนด้านใบอนุญาต (ใบอนุญาตแบบทดลอง : trial licenses) หรือการอุดหนุนอุปกรณ์ (equipment subsidies)

2.3 กองทุนสำหรับการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ (Redeployment funds)

บางประเทศได้เสนอแนวคิดเรื่องกองทุนสำหรับการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ เพื่อชดเชยแก่ผู้ใช้คลื่นความถี่ที่คืนคลื่นความถี่ แนวคิดนี้จะส่งผลให้เกิดความเป็นไปได้ในการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ (redeployment) ในระยะเวลาที่สั้นกว่าการรอให้ใบอนุญาตสิ้นสุด แต่ก็ทำให้เกิดความกังวลว่าจะมีการยกประเด็นว่าผู้ใช้คลื่นความถี่ควรได้รับการชดเชย หากจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติการ (operations) ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดเงื่อนไขในกรณีต้องจ่ายค่าชดเชย และสร้างกลไกที่โปร่งใสเพื่อใช้ในการกำหนดระดับของการชดเชย

กองทุนสำหรับการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ มาได้จากหลายแหล่ง เช่น

- (1) ผู้ประกอบการใหม่ (new entrants) อาจจ่ายเงินเข้าสู่กองทุนร่วมกัน
- (2) ผู้รับใบอนุญาตทั้งหมดอาจจ่ายเป็นส่วนหนึ่งของค่าธรรมเนียมใบอนุญาต
- (3) ค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ (spectrum pricing fees)
- (4) ค่าธรรมเนียมจากการประมูลสำหรับใบอนุญาตหรือย่านความถี่

กองทุนสำหรับการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ เป็นวิธีการที่สะดวกในการเร่งกระบวนการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ (redeployment) แต่ไม่ใช่วิธีการที่แก้ปัญหาได้ทุกเรื่อง (universal panacea) และอาจมีข้อกังวลในเรื่องความโปร่งใส อย่างไรก็ตาม เงินกองทุนที่มีอยู่ ขนาดของเงินกองทุนคลื่นความถี่ที่มีการจ่ายเงินชดเชย และระดับการชดเชย อาจทำให้ผู้ใช้คลื่นความถี่เกิดสมมติฐานว่า มีการรับประกันการชดเชยการถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ ซึ่งเป็นการบิดเบือนมูลค่าตลาด (market value) ของคลื่นความถี่ และอาจก่อให้เกิดการเจรจาที่จะยืดเวลากระบวนการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ (redeployment) นอกจากนี้ ในบางประเทศ แนวคิดที่จะให้บุคคลหรือบริษัทที่ไม่ใช้คลื่นความถี่จ่ายเงินชดเชยให้ผู้อื่น อาจทำให้เกิดประเด็นด้านการเมืองหรือมีการฟ้องร้องเกิดขึ้น

การกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ (spectrum redeployment) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการบริหารจัดการ ซึ่งสามารถใช้เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาด และเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้งานคลื่นความถี่ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในการจัดสรรคลื่นความถี่ระหว่างประเทศ ในบางกรณี การกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่เป็นกระบวนการที่ผู้ใช้คลื่นความถี่ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานด้านคลื่นความถี่ตามเทคโนโลยีใหม่และมาตรฐานการดำเนินงาน (operational requirements) ที่เปลี่ยนแปลงไป ปัญหาหลักของการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ คือ เวลาที่ไม่เพียงพอในการแนะนำให้มีการเปลี่ยนแปลงการใช้งานคลื่นความถี่ ดังนั้น จึงต้องใช้กลไกสนับสนุนในการเร่งกระบวนการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ อย่างไรก็ตาม การใช้กลไกดังกล่าวอาจส่งผลให้ผู้ใช้คลื่นความถี่ใหม่และผู้ใช้คลื่นความถี่เดิมคัดค้านเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายและความไม่สะดวกต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามมา และอาจต้องใช้ความพยายามในการบริหารจัดการมากกว่ากระบวนการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ ในขณะที่การวางแผนคลื่นความถี่ (spectrum planning) และการติดตามความต้องการคลื่นความถี่ (spectrum requirements) จะไม่สามารถแก้ปัญหาในการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ได้ทั้งหมด แต่การสร้างกระบวนการนี้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมคลื่นความถี่ในระดับประเทศ อาจช่วยจำกัดปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่

ประเด็นด้านเทคนิค ได้แก่ แผนการใช้คลื่นความถี่ และคุณลักษณะของอุปกรณ์ เป็นข้อพิจารณาที่สำคัญในการบริหารจัดการคลื่นความถี่และผู้ใช้ในการกำหนดและจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่ให้ประสบความสำเร็จในกรอบระยะเวลาที่เหมาะสม

3. ผลกระทบจากการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นที่ประสบความสำเร็จ

(1) ผลกระทบต่อประเทศในภาพรวม - การเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นเป็นนโยบายในการบริหารคลื่นความถี่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้น ประเทศจะมีรายได้จากการประมูลคลื่นความถี่ซึ่งจะนำส่งเป็นรายได้ของรัฐ เม็ดเงินที่ผู้ให้บริการจะใช้ในการลงทุนโครงข่าย อุปกรณ์ และระบบที่เกี่ยวข้อง หรือมูลค่าเพิ่มทางอ้อมจากการให้บริการต่าง ๆ ด้วย

ประสิทธิภาพที่สูงขึ้น นอกจากนี้ คลื่นความถี่ยังนำมาเสริมสร้างผลิตภาพในการให้บริการผ่านโครงข่ายโทรคมนาคม ทั้งยังเอื้อต่อเทคโนโลยี IoTs (Internet of Things) ซึ่งปัจจุบันเริ่มเข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันมากขึ้น อันจะเห็นได้จากตัวอย่าง เช่น รถยนต์ขับเคลื่อนอัตโนมัติ บ้านอัจฉริยะที่สามารถเปิด-ปิดไฟได้เอง ทั้งระบบไฟฟ้ายังสามารถรับคำสั่งโดยตรงผ่านแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่ก็ได้ หรือแม้กระทั่งการทำเกษตรกรรมผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น เหล่านี้เป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ ที่จะเกิดขึ้นได้หากมีคลื่นความถี่ที่สามารถรองรับการเชื่อมต่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ได้เพียงพอ

(2) ผลกระทบต่อผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ – ผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่จะได้รับการชดเชยในส่วนที่ถูกเรียกคืน ถึงแม้ว่าผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่จะเสียคลื่นความถี่ไปก็ยังคงนำการชดเชยที่ได้รับประกอบธุรกิจเดิมต่อไป หรือเกิดโอกาสประกอบธุรกิจในรูปแบบใหม่ได้

(3) ผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ - ร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อผู้ใช้บริการ อย่างไรก็ดี เนื่องจากหากมีการนำคลื่นความถี่มาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อบริการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ในกรณีของโทรศัพท์เคลื่อนที่ สัญญาณจะคมชัดมากยิ่งขึ้น ความเร็วในการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตจะเสถียรยิ่งขึ้น ซึ่งท้ายที่สุดผู้ใช้บริการสามารถนำบริการไปใช้ประโยชน์ได้ดีขึ้น พัฒนาดตนเองทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม

4. ทางเลือกในการดำเนินการ

การพิจารณาว่าจะมีการเรียกคืนคลื่นความถี่หรือไม่ ต้องมีการพิจารณาผลประโยชน์และต้นทุน (costs and benefits) ของการเรียกคืนคลื่นความถี่ก่อน หากการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้นมีผลประโยชน์โดยรวมสูงกว่า ผลประโยชน์ที่มีอยู่เดิมรวมกับต้นทุนที่ใช้ในการเรียกคืนคลื่นความถี่แล้ว กสทช. จึงพิจารณาให้มีการเรียกคืนคลื่นความถี่เกิดขึ้น ซึ่งตัวอย่างของต้นทุนที่ใช้ในการเรียกคืนคลื่นความถี่อาจประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงหรือย้ายออกจากรายานความถี่ ค่าเสียโอกาสจากการถูกเรียกคืน ค่าใช้จ่ายในการประเมินและเจรจา เป็นต้น

$$\text{ผลประโยชน์ของบริการใหม่} \geq \text{ผลประโยชน์ของบริการปัจจุบัน} + \text{ต้นทุนในการเรียกคืนคลื่นความถี่}$$

หลังจากที่มีการตัดสินใจเรียกคืนคลื่นความถี่แล้ว ก็จะเป็นเรื่องของการหาทุนเพื่อใช้ในการเรียกคืน ซึ่งโดยทั่วไปแล้ว วิธีการระดมทุนแยกเป็น 3 แนวทางตามลักษณะการระดมเงินทุน โดยมีต้นแบบมาจากประเทศที่ประสบความสำเร็จในการเรียกคืนคลื่นความถี่ เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศฝรั่งเศส โดยจะกล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของแต่ละแนวทาง และสรุปทางเลือกที่สำนักงาน กสทช. เห็นว่าสมเหตุผลผลและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประเทศไทย ดังนี้

4.1 แนวทางที่ 1 การใช้เงินที่ได้จากการประมูลที่จะเกิดขึ้น

แนวทางนี้ใช้กับประเทศสหรัฐอเมริกา ในย่านความถี่ 1710 – 1755 MHz โดยรัฐจะจัดตั้งกองทุนโดยมาจากการประมูลคลื่นความถี่ ซึ่งวิธีการชดเชยสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่กรณีนี้ จะจัดตั้งกองทุน Spectrum Relocation Fund (SRF) เพื่อเป็นกองทุนกลางและมีความคล่องตัวในการจ่ายเงินชดเชยไปยังหน่วยงานรัฐและทำการจัดสรรให้กับองค์กรพาณิชย์โดยเฉพาะ โดยคลื่นความถี่ที่ได้มาจะจัดสรรโดยวิธีการ

ประมูลที่ Federal Communication Commission (FCC) จัดขึ้น และเงินในกองทุนจะมาจากการประมูล
นั่นเอง ขั้นตอนการดำเนินการเพื่อใช้เงินจากกองทุน SRF สามารถอ้างอิงได้จาก Section 204 ของ CSEA
ที่ระบุว่า Office of Management and Budget (OMB) ร่วมมือกับ NTIA จะกำหนดต้นทุนการเรียกคืน
คลื่นความถี่และระยะเวลาการดำเนินงานเพื่อส่งไปหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกระบวนการเริ่มส่งเรื่องจะใช้เวลา
ในการพิจารณา 30 วันก่อนมีการจ่ายเงินไปยังหน่วยงานที่เรียกคืนคลื่นความถี่ สำหรับส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ
ประมูลกำหนดไว้ว่า FCC จะต้องแจ้ง NTIA อย่างน้อย 18 เดือนก่อนเริ่มต้นจัดการประมูลคลื่นความถี่ ในขณะที่
NTIA จะต้องส่งรายงานการคำนวณต้นทุนการเรียกคืนคลื่นความถี่และระยะเวลาการดำเนินงานของแต่ละ
หน่วยงานไปยัง FCC และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 6 เดือนก่อนเริ่มต้นจัดประมูลคลื่นความถี่ โดยราคา
ตั้งต้นของคลื่นความถี่ที่จะประมูลจะต้องสูงกว่าต้นทุนการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ประเมินได้น้อยร้อยละ 10

อย่างไรก็ตาม เมื่อดำเนินการจริงแล้วพบว่าบางหน่วยงานมีต้นทุนที่เกิดขึ้นจริงสูงกว่าที่ประมาณ
การไว้ ส่งผลให้จำนวนเงินชดเชยสูงถึง 1.5 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยสาเหตุสำคัญมาจาก 1) หน่วยงาน
บางแห่งไม่ได้พิจารณาบางปัจจัย เช่น การอพยพเสาสัญญาณวิทยุจากมาตรฐานใหม่ โดยไม่ได้รวมอยู่ในการ
คำนวณต้นทุนในตอนแรก เป็นต้น 2) การใช้อุปกรณ์เฉพาะในบางพื้นที่ ซึ่งไม่ได้รวมอยู่ในการคำนวณต้นทุน
ในตอนแรก 3) ปัญหาการจัดการในช่วงเปลี่ยนผ่าน และ 4) ต้นทุนจากการปรับความเข้ากันได้ของเทคโนโลยี

4.2 แนวทางที่ 2 การบริหารจัดการในรูปแบบกองทุน

แนวทางการจัดตั้งกองทุนชดเชยนั้นมีใช้ในประเทศฝรั่งเศส โดยมีการจัดตั้งกองทุนซึ่งใช้เงินจาก
กระทรวงการคลัง และใช้เงินส่วนที่เหลือมาจากค่าธรรมเนียมการใช้คลื่นความถี่ที่ผู้ประกอบการรายใหม่ต้อง
จ่าย โดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบได้แก่ Agence nationale des frequencys หรือ ANFR ซึ่งการ
บริหารจัดการเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการคลื่นความถี่ เป็นกองทุนเฉพาะที่แยกออกจากกองทุนของ
ANFR โดยทั่วไป กองทุนนี้ได้รับการจัดสรรมาจากหน่วยงานรัฐ ได้แก่ กระทรวงการคลัง จากความประสงค์
ในการเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยกระทรวงการคลังได้ออกเงินตั้งต้นให้กับกองทุนเป็นรายปี ๆ ละ 3 ล้านยูโร
ซึ่งอาจเพิ่มขึ้นได้ตามแต่ละกรณี ในปี พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2544 การจัดสรรเงินเข้ากองทุนจากกระทรวงการคลัง
อยู่ที่ 65 ล้านยูโร เนื่องมาจากการย้ายคลื่นความถี่ GSM1800 IMT-2000 และ SRD (เช่น Bluetooth) ใน
ขั้นตอนต่อมา การจัดสรรเงินเข้ากองทุนจะมาจากภาคเอกชน โดยผู้ใช้งานอาจจะถูกจัดสรรเข้ากองทุนในกรณี
ที่มีคลื่นความถี่ให้ใหม่ ตัวอย่างเช่น ผู้ให้บริการ GSM ได้จัดสรรเงินเข้ากองทุนในปี พ.ศ. 2545 สำหรับคลื่น
ความถี่ย่าน 1.8 GHz และผู้ให้บริการ IMT-2000 จะจ่ายเงินเข้ากองทุนหลังจากได้รับการอนุญาตแล้วในเดือน
กันยายนปี พ.ศ. 2544 คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานอิสระที่ตั้งขึ้นตามกองทุนนี้ได้ประชุมร่วมกันเพื่อการเรียกคืน
คลื่นความถี่กับ ANFR ต่อมาคณะกรรมการของ ANFR ได้รับรองการประชุม ทำให้เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.
2545 มีการอนุมัติวงเงิน 59 ล้านยูโร โดย France Telecom และกระทรวงกลาโหมได้รับประโยชน์จากกองทุนนี้
ตามมาด้วย Electricité de France (EDF) และ Société nationale des chemins de fer (SNCF)

สิ่งที่ควรคำนึงถึงคือที่มาของกองทุนและเกณฑ์ในการจ่ายเงิน สำหรับประเทศไทยแนวทางการ
จัดตั้งกองทุนอาจไม่ใช่ทางเลือกที่เหมาะสมนัก เนื่องจากยังขาดเงินตั้งต้นในการสนับสนุนจัดตั้งกองทุน จะเห็น
ได้ว่า ในประเทศฝรั่งเศสมีหน่วยงานกำกับดูแลที่เข้ามามีบทบาทในการเรียกคืนคลื่นความถี่ อีกทั้งยังมี
งบประมาณสนับสนุนในเรื่องดังกล่าว การเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่เป็นเรื่องที่ท้าทายและต้อง
เตรียมพร้อมในการบริหารจัดการกับความซับซ้อนและอุปสรรคต่าง ๆ และต้องคำนึงถึงประโยชน์
ส่วนรวมเป็นหลัก สำหรับประเทศไทยอาจต้องพิจารณาชดเชยในแนวทางอื่นแทน

4.3 แนวทางที่ 3 การประมูลโดยอาศัยแรงจูงใจ (Incentive Auction)

การประมูลโดยอาศัยแรงจูงใจเป็นวิธีการสร้างแหล่งเงินทุนเพื่อใช้ในการชดใช้หรือจ่ายค่าตอบแทนการเรียกคืนคลื่นความถี่เพื่อนำมาจัดสรรใหม่ ที่นำมาใช้ในประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจัดสรรคลื่นความถี่ใหม่โดยนำคลื่นความถี่ UHF TV ย่าน 600 MHz; 614 - 698 MHz (จำนวน 84 MHz) ที่ใช้กับกิจการโทรทัศน์มาใช้กับบริการบรอดแบนด์ไร้สาย โดยผู้ให้บริการในกิจการโทรทัศน์ซึ่งเป็นผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ จะได้รับเงินที่ได้จากการประมูลคลื่นความถี่ดังกล่าว การประมูลคลื่นความถี่ในกิจการโทรทัศน์แบบ Incentive auction แบ่งออกเป็น 2 วิธี ที่มีความเชื่อมโยงกัน คือ Reverse auction ที่เริ่มขึ้นก่อน ซึ่งเป็นกลไกกำหนดราคา ณ จุดที่ผู้ให้บริการในกิจการโทรทัศน์ (สถานีโทรทัศน์) ยอมสละสิทธิการใช้งานคลื่นความถี่โดยสมัครใจ และ Forward auction ซึ่งเป็นกลไกที่เปิดให้ผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และเคเบิลเข้าร่วมประมูลคลื่นความถี่ที่ว่างอยู่ เพื่อให้การดำเนินการประมูลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยแต่ละองค์ประกอบต้องทำงานสอดคล้องกัน ซึ่ง Reverse auction ต้องอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับราคาของผู้เข้าร่วมประมูลยอมจ่ายเพื่อให้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในการประมูลแบบ Forward auction และในการประมูลแบบ Forward auction ก็ต้องอาศัยข้อมูลเกี่ยวกับสิทธิการใช้คลื่นความถี่ที่มีการเสนอในการประมูลแบบ Reverse auction และข้อมูลด้านราคา รวมถึงต้องอาศัยการ “จัดเรียงความถี่ใหม่” ที่มีประสิทธิภาพในกิจการโทรทัศน์ด้วย

การประมูลคลื่นความถี่แบบ Incentive auction สำหรับคลื่นความถี่ย่านต่ำอย่าง 600 MHz ในกรณีของสหรัฐฯ อาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากการคาดการณ์ว่าเงินที่ได้จากการประมูลน่าจะสูงถึง 6 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่กลับทำเงินได้เพียงราว 2 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุมาจากคลื่นความถี่ย่านต่ำไม่ได้เป็นที่ต้องการของตลาดบริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ในสหรัฐฯ แล้ว ซึ่งผู้เล่นรายใหญ่ในตลาดอย่าง Verizon ไม่เคาะราคา และ AT&T เคาะราคาเพียงประมาณ 1 พันล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เท่านั้น การที่ผู้เล่นรายใหญ่ไม่ได้ให้ความสนใจคลื่นความถี่ย่าน 600 MHz เท่าที่ควร อาจมีสาเหตุมาจากการที่เริ่มหันมาสนใจในเทคโนโลยีไร้สายขั้นสูง (advanced wireless technology) เช่น advanced MIMO, LLA, small cell และ carrier aggregation บนคลื่นความถี่ที่ถือครองอยู่ ซึ่งถือว่าเป็นทางเลือกที่มีมากขึ้น เมื่อเทียบกับในอดีต รวมทั้ง FCC ยังมีแผนที่จะจัดสรรคลื่นความถี่ย่านสูงอย่าง 3.5 GHz อีกด้วย ตลอดจนตลาดบริการอินเทอร์เน็ตเคลื่อนที่ (mobile broadband) ในปัจจุบันเปลี่ยนจากเกมการแข่งขันเรื่องความครอบคลุม (coverage) เป็นการแข่งขันเรื่องความสามารถ (capacity) ของโครงข่ายมากกว่า และคลื่นความถี่ย่าน 600 MHz อาจไม่ตอบโจทย์เกมการแข่งขันในบริบทของสหรัฐอเมริกาในปัจจุบัน

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบข้อได้เปรียบและข้อจำกัดในแต่ละแนวทางการระดมเงินทุน

แนวทางเลือก	ข้อได้เปรียบ	ข้อจำกัด
การใช้เงินที่ได้จากการประมูลที่จะเกิดขึ้น	ได้รับเงินจากการประมูลก่อนจึงลดปัญหาในเรื่องงบประมาณรวมทั้งสามารถนำค่าทดแทนไปพิจารณาประกอบการตั้งราคาประมูลได้	หากประมาณการจ่ายค่าชดเชยผิดพลาดจะทำให้ผู้ได้รับผลกระทบเกิดปัญหา

แนวทางเลือก	ข้อได้เปรียบ	ข้อจำกัด
การบริหารจัดการในรูปแบบกองทุน	งบประมาณและสภาพคล่องของกองทุน (หากมีเพียงพอ) จะมีความยืดหยุ่นและสภาพคล่องสูง สามารถนำเงินออกมาจ่ายค่าทดแทนก่อนได้ ไม่ต้องรอประมูล	ต้องได้รับความร่วมมือจากหลาย ๆ ด้าน เช่น งบประมาณ สนับสนุนที่เพียงพอจากภาครัฐ (กระทรวงการคลัง)
การประมูลโดยอาศัยแรงจูงใจ (Incentive Auction)	ใช้กลไกตลาดจากทั้งสองฝ่าย จึงไม่ต้องเตรียมงบประมาณในการจ่ายค่าชดเชยในระดับที่สูง อีกทั้งยังเป็นวิธีที่มีประสิทธิภาพตามแนวคิดของอุปสงค์และอุปทาน	กฎหมายของประเทศไทยยังไม่ให้สิทธิสำนักงานในการดำเนินการแบบ Incentive Auction

5. แนวทาง/วิธีที่สำนักงาน กสทช. เลือกใช้

สำนักงาน กสทช. เลือกตามแนวทางที่ 1 คือ การใช้เงินที่ได้จากการประมูลที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากไม่ติดข้อกฎหมายในประเทศไทย เช่น กรณีแบบ Incentive auction ดังนั้น สำนักงาน กสทช. จึงเหลือตัวเลือก คือ แนวทางที่ 1 และแนวทางที่ 2 อย่างไรก็ตาม แนวทางที่ 1 ไม่จำเป็นต้องรอกองบประมาณที่สูงมากจากกระทรวงการคลังแบบแนวทางที่ 2 เพราะแนวทางที่ 1 ได้รับเงินจากการประมูลก่อน จึงลดปัญหาในเรื่องงบประมาณ รวมทั้งยังสามารถนำค่าทดแทนไปพิจารณาประกอบการตั้งราคาประมูลได้ อย่างไรก็ตาม เพื่อลดปัญหาการประมาณการจ่ายค่าชดเชยผิดพลาด ในร่างประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการเรียกคืนคลื่นความถี่ที่ไม่ได้ใช้ประโยชน์ หรือใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่า หรือนำมาใช้ประโยชน์ให้คุ้มค่ายิ่งขึ้น จึงกำหนดให้มีการประเมินมูลค่าการเรียกคืนคลื่นความถี่ และการทดแทน ชดใช้ หรือจ่ายค่าตอบแทนสำหรับผู้ที่ถูกเรียกคืนคลื่นความถี่ โดยให้สำนักงาน กสทช. ดำเนินการจ้างสถาบันการศึกษาหรือสถาบันวิจัยของรัฐอย่างน้อย 3 ราย เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของ กสทช. ประกอบกับการตั้งคณะอนุกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายภาคส่วนมีส่วนร่วมในการให้การพิจารณาและเสนอความเห็นต่อ กสทช. อีกด้วย